

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, October' 29dikén, 1824.

Spanyol Amerika.

Augustus' vége felé támadás történt Cuba szigetén, melynek eredetéről 's az elnyomattatására elővetetett eszközökről ítélni lehet az itt következő két Aktákból, mellyek közzül egygyiket a' Havannában lévő őrző sereghez, másikat ezen városnak lakosaihoz intézte az ott lévő Spanyol Kormányozó.

Katonai Hirdetés.

„Don Rodriguez Gaspard Hadnagy az Amerikai nevű Dragonyos Regimentben, a' ki ezen Regimentnek egy csapatjával Matanzas városában volt szállva, ennek egy részét elesábitotta 's a' közönséges csendességet megzavarni iparkodott vala, a' melly végre Aug. 25-kán éjjel az utcákon megjelenvén a' népei kiáltozással lázasztotta, 's azon emberekré, kik az ő példáját követni nem akarták, tüzet adtatott.

„A' Matanzasi hűséges lakosok, a' Militzia, és a' magok Fejedelmek eránt hiv fegyveres seregek, tüstént össze gyülekeztek a' Kormányozó mellé 's az ő buzgó iparkodások által a' támadásnak, mellyet az eszeveszett Rodriguez az egész városra kiterjeszteni iparkodott, lábrakapása, meggátoltatott.

„A' közönséges csendesség csak egy szempillantatig is meg nem zavartatott. Rodriguez a' maga iparkodásának fogatlanlanságát szemlélvén, néhány Dragonyosokkal a' Mochai úton futásra vette a' dolgot, 's talám már csak eddig is kísérelőtől elhagyatván, kézbe került.

„Ha annak az embernek bűnös czélzása, ki a' mi fegyveres társunk vala, az én szívemet bánkódással tölti-el, csakugyan még is gyönyörüséget érzek, midőn azt veszem eszembe, hogy az Rodriguez' csélekedete seregekben legnagyobb megvetést gerjesztett, a' melly seregek vellem együtt a' mi törvényes Fejedelmünk eránt megszeghetetlen hívséggel viseltettek.“ — Költ Havannában Aug. 25-kén 1824-ben. — Aláírta: „Vives.

Proklamatóz — a' Havannai lakosokhoz: —

„Midőn az Országlószék éppen abban foglalatoskodék, hogy néhány dicsősségszómjúzó embereknek mesterkedéseiket kitanulhassa, kik a' setétségben ezen virágzó Colóniának veszedelmeztetését főzték elméjekben; 's éppen azon szempillantatban, midőn a' kikoholtatott Rebellió' fejének 's nevezetesen annak a' Hadnagy Don Rodriguez Gaspardnak, a' ki Matanzasban volt szálláson, el kell vala fogattatniok, ezen szemlély, ki a' reá várakozó sorsot már előre látta, 8 vagy tíz Regimentjébéli katonáktól kíséreltven a' nevezett város' uczáira kiállott és az Insurrekctziót proklamálta.

„Ezen szigetnek földje, melly a' békességnek és egygyességnek elhagyhatatlan lakhelye, semmit se félhet egy ilyen hamarmuló czélzástól, a' melly már eredetkor meg fojtatott. A' Matanzasi hűséges lakosok a' magok Kormányozóok mellett össze gyülekeztek. A' rebellis, bándájával egygyütt futásnak vette a' dolgot. Kétség kívül az igasság' ke-

zére fog kerülni 's elfogja az igazságos megfenyítetést venni. Ha nem ti volnátok azok, kikhez szavaimat intéztem, úgy az egymás közt való egygyességet, az Országlószékbe helyeztetett bizodalmat, 's a Monarkha eránt a' mi Királyunk eránt viseltető hűséget ajánlanám: de mit szollhasak hozzátok, kik a' magatok valóságos javát esmeritek, 's nekem illy nyilvánleges bizonyságokat mutattatok azon jó rendtartásról és hűségről, a' mellyek a' ti nagy lelkűségteknek karakterizáló, esmertető vonásait teszik. En azon esetben, ha tudniillik az ujítás' lelke lázasztó, és a' mi törvényes Monarkhánknek jussáival ellenkező tudományokat akarna elterjeszteni, egészszen és minden feltétel nélkül minden jó polgár társaimnak buzgóságára fognám bízni a' közönséges csendességnek fenntartását.

„Cuba szigete elejétől fogva a' hűségnek classicus földje vala 's ennek lakosai mindenkor érdemeseknek bizonyították magokat azon tisztességes megbecsültetésre, a' mellyet ezen szigetnek lakosai eránt Király Ő Felsége mutatott; csak néhány rebellisek 's néhány olyan békételenkedők, a' kik semmi jól elrendelt társaságban nem tudnak élni, vagy is talám kik az Európai szárazon találtató szerencsétlen tartományoknak titkos Ágenselik által fellázasztattak, lesznek egyedül azok az emberek, a' kik ezen szerencsés szigetnek, a' melynek gazdagsága és kereskedése csendesség nélkül fenn nem állhatnak, veszedelmére törekednek.

„Sőt talám még ezek a' 8 vagy 10 katona emberek is, a' kik Rodriguezt elhísérték, ezt, talám inkább csak a' magok tisztjek eránt való engedelmességnek megszokásából, mint sem valamely bűnös célzással cselekedték. Parantsolatok adattak ki, hogy ezek vezérjekkel egygyütt mind fogattassanak-el.

„En ezen kedvelten történetről a' közönséget a' magam természeti kinyílt szívűségem szerón tudósítám, azért, hogy a' gonosz lelkűség, erről, a' maga gyáva de nyughatatlanságot okozható híreit el ne terjeszthesse.

„Ezen hűséges városnak Havannának lakosai! viseltessetek bizodalommal a' ti Országlószéketeknek állhatatosságához, 's várjátok-el tellyes bátorsággal az általam megrendeltetett hathatós intézeteknek hamar elkövetkezendő resultatumát.“
Aláírta: — V i r e s.

Talám a' világnak egygyik meszelelvő részéből se vehetünk olly bajosan hitetes tudósításokat, mint Peruból. Illy egymásnak szemtűlszemben állentmondó dolgokat foglal magában azon levél is, mellyet a' Kadixi Kereskedési Kurir Sept. 24-kén adott ki 's a' mellyet ő hozzá Júl. 20-kán indítottak Rio-de-Janciróbol. A' levélnek ez a' foglalata: — „A' Franklin nevű Amerikai hajó, a' melly Május 1-ső napján hagyta oda a' Callaói kikötő helyet, olly hírekkel érkeze meg ide (Rioba), hogy Spanyol K. Generális Canterac Jaujaból Truxilló felé útnak indult; hogy az ő armádája 11 gyalog Batalionokból, és 2000 lovasokból áll; hogy az ő hátuljáró esapatja 5000 embereket számlál; 's hogy végre a' Prueba nevű Spanyol K. fregát máh három hajókkal egygyütt, Guanchakóba, a' Truxillói kikötőhelybe bevezelt. Ezen híreknek ugyan már több levelek ellentmondottak, 's azt erőssítették, hogy Generális Canterrac, egy csatában, a' melly Casmanál történt volna, terhesen megsebesített, armádája egészszen elszállasztott, 's Bolívar azután Limába is be ment volna: holott egy Tiszt. tudósításban az erőssítették, hogy Bolívar verettetett volna meg, és hogy már hajóknak kibérletsekre is parantsolatot adott volna, máh

lyek által seregeinek hátrálásokat akarja fedeztetni.“ — (Az illy tudósításokból bajos böleselkedni).

(Illyen bizontalanok a' Chiloe szigetét illető tudósítások is). Már jó ideje, hogy irtuk, hogy Chili' Direktora Generalis Freyre 3000 emberekkel ezen szigetnek elfoglalására menvén, az ő oda tett expeditziója olly szerencsétlenül ütött ki, hogy seregének csak kevés része térhetett volna onnét Chilibe vissza. Későbbre ellenben azt irtuk, hogy az ő expeditziójának nem lett volna éppen olly szerencsétlen kimenetele, mint előbb irtuk, 's hogy az ő vesztése alig telt volna többre 400 embernél: — Ma ellenben ugyancsak a' feljebb felhozott Rio-de-Jancirói tudósítás tartása szerént ismét azt kell írunk, hogy: „De biz olly szerencsétlen volt (tudniillik a' Chili Direktora Generalis Freyre) mint előbbször irattatott, mert alig hozott vissza 3000 emberből 300-at; hova járul az is, hogy az alatt, míg Freyre ezen expeditziót tette, Chiliben valami Pico nevű híres ember, néhány Indus törzsök népekkel egygyet értvén, zendülést gerjesztett ellene).

A' Memoriai Bordelais illy tudósítást közöl: — Bizonyos kültöböl ériettük, hogy egy Anglus Brigg, a' melly Junius' 2-kán hagyta oda a' Quileai kikötőhelyet (a' Perui partokon) Sept. 28-kán Kádixhoz megérkezvén, egy Spanyol Brigadéros Generalist 's egy Oberslieutenántot tett-ki oda, kiket a' Perui Vice-Király La-Serna tiszti tudósításokkal küldött Madridba az Országlószerékekhez. Midőn az Anglus hajó Quileát oda hagyta, a' Spanyol linéa hajó Asia és Achilles, egy Brigg, ekkor a' Quileai kikötőhelyben tartozkodtak (Ezen kikötőhely Limától délre 30 métföldnyire esik a' Perui parton).

Spanyol Ország.

Hetedik Ferdinandus Király magparancsolta, hogy Madridban, valamint szintén az Országnak minden tartományában XVIII-dik Lajosnak emlékezetére és tiszteletére pompás gyászoló isteni tisztelet tartattassék, a' mellyen minden tiszti karok megjelenni köteleztetnek, 's most is mind azok a' cserimoniák tartassanak meg, a' mellyek XIV-dik Lajos Francia Király' halálakor az ő Unokájának V-dik Filep Spanyol Királynak parancsolatjára tartattak.

A' Madridi Udvari ujság az ő Sept. 29-kén költ darabjában meghatározott módon ellene mond azon hírnek, hogy Iturbide a' Spanyol Monarcha parancsolatjára tette volna azon utolsó lépését, hogy Mexikóba vissza ment. Azt mondja az ujság, hogy VII-dik Ferdinandus soha nem folyamodott gyalázatos eszközökhöz, és nem vette bűnös kéznek hasznát, még jóra se.

Mint híreltik a' Francia seregeknek még a' jövő Jan. 1-ső napján-túl hat hónapig Spanyolországban leendő hagyattatását kívánnya Ferdinandus Ó K. Felsege.

A' Cataloniai Politziai Fő Igazgató illy Proklamatiót intézett a' néphez: —

„Fogatlan vala az a' kegyelmesség, mellyel a' mi szeretett Fejedelmünk azon szempillantattól fogva, hogy szabadságát vissza kapta, még azokkal is banni jónak találta, kik az ő Felsege Királyi személyét olly átkozott módon megalacsonyították, jusait megsértették, becses élete után törkedtek, a' Vallásnak semmivétetésén iparkodtak, a' templomokat megszentelenítették, 's az Oltár' szolgálit megöldökölték vala. Az ő F. ge jóakaró szíve azzal a' reménységgel hízelkedett magának,

hogy ezen emberek valódi képpen meg fogják cselekedeteiket számbavenni, 's azt hitte, hogy az azon embernek személylén végre hajtatott példás büntetés, ki a' legelső revolúziós kiáltást tette, azokat, kik a' gonoszság' zászlóját követték, jó gondolkodásra fogja indítani.

„A' háladatlanok kegyetlenül megcsalták ezen reménséget; a' Revolúzió olly mélyen meggyökerezett bennük, hogy megátalkodott szíveikből ki nem szaggattathatik, hanem vélek együtt fog a' temető sírba menni. A' Tarifa ellen tett próbajók' alkalmatosságával újabban azzal a' bünös reménséggel táplálták magokat, hogy magokat ismét minden átkozottságoknak néki bocsáthatják, és mindent a' miket azon veszedelmes időkből, mellyeket Spanyolország egész századok alatt siratni fog, elkövettek, ismét megújítva és még sokkal veszedelmesebben elkövethetnek. Egy esztendeig tartott atyai országlás őket még nem téríthette vissza az egynés útra. Ők engedelmességet színleltek, de szíveiknek belső részében támadást főztek; elrejtették magokat, de nem azért mint ha a' rajtok történt gyalázatot titkolnák, hanem hogy annál bátrabban újabb összeesküvéseket főzhessenek, 's naponként újabb újabb áruláson forogtván elméjeket, az a' reménség táplálta őket, hogy a' jó indulatú polgárokat is a' magok' részekre hajthatják, olly célzással, hogy a' csapást, ha jó alkalmatosság adná elé magát, valahogy el ne hibázzák. Ördögi örvendezés mutatta magát inyeiken, mihelyest olly hírt vettek, hogy a' Rebellesek a' fegyvertelen lakosokon valahol valami csapást ejtettek. Az elszontyolodás és dühösség azonnal kimutatták magokat szemekiből, mihelyest az ő K. F.gének és szövetségeseinek győzedelméről hírt vettek. Mind ezekből a' tetszik-ki, hogy még valamely esztelen rész áll-fenn, a' melly kedvét találja hazájának szerencsétlenségében; a' tetszik-

ki, hogy egész Spanyolországra láterjedő összeesküvés áll-fenn, melly az Oltárnak és Thronusnak felfordítására céloz, avagy hogy találkoznak köztünk ollyan emberek, a' kik, ha az egék megengednék, hogy Spayolországnak ellenségei egy szempillantatig győzedelmeskednének, ők ekkor arra az alacsonyagra vetemednének, hogy ezekkel egy kézre dolgozzanak. Esztelenek! és mit akarnak ezek? azt, hogy alacsony árulásait a' legfelsőbb pontra emeljék, hogy vérben feredhessenek, 's utolsó gyalázatjoknak napját siettessék.

„Ambar én egészenen bátorságos vagyok az ő vakmerőségeiknek kimenetelére nézve, mindazonáltal még is kötelességem nekem az, hogy illendő eszközöket vegyek elé a' végre, hogy azokat, kik bennünket illy rettentő inségre juttatni kívánának, ettől a' gyalázatos végtől megkímélhessem. Az ő minden vérek által, melly a' vesztő helyen kiontatatna, azon gyásznak egy napja, mellyet a' hazának okoznának, vagy pedig egy becses áldozat, mellyet a' magok' dühének feláldoznának, vissza nem fordítottodna. Hogy illy nagy veszedelmek ellen olly megkívántató eszközöket vegyek elé, a' milyenekre engemet a' Szent Hit és a' Király' ügye eránt viseltető buzgóság készítetnek, a' követezendőket parancsolom:

1) Minden ember ki a' revolúzió alatt az önkéntvállalkozott vagy kényszerített nemzeti militziához, a' tartományi Vadászokhoz, Miqueletekhez, a' szent Sereghez, az idegen csoportokhoz, avagy általában valamely akár melly egyéb ollyan sereghez, melly a' revolúziós, időkből állított-fel, tartozott, megbizonyítani köteleztetik, hogy fegyvereit valamely legitimus tisztséghez beadta.

2) Minden ember, ki a' törvények által való meghatalmaztatás nélkül, egy puskának, karabélynak, pisztolynak, kardnak, koszperdnek, döfő szerszámnak,

töltéses tarisznyának, egy font puskapor-
nak, golyóbisoknak, vagy akár mi némű
hadi készületnek, fegyvernek, munitziónak
birtokában van, mind ezeket ezen vár
Kommandánsának három napok alatt által
adni tartozik; ezen három napok eltelvén
minden házak minden külömbség nélkül
legszorosabban megvizsgáltatnak.

3) Mind azok, kik a' magok házá-
nál valami olly fegyvert vagy hadi készü-
letet, mellyek az 1-ső pont alatt megne-
veztetve vagynak, akár az ők tulajdonai le-
gyenek akár a' máséi, elrejtjenek, mint az Or-
száglószerk eránt engedetlenek, mint hadi ké-
születek' orgazdáji, úgy büntettetnek, mint
a' kik magokat a' közönséges bátorság eránt
gyanussá tették.

4) A' kíváns-házaknak gazdájik 's a' kö-
zönséges vigadozó házaknak tulajdonosaik
szorosan vigyázni tartoznak, hogy ezen
házakban semmi gyanus beszélgetések ne
tartassanak, és semmi olly szavak elé ne
forduljanak, mellyek a' Király Ó Felsége
Országlása eránt tartozó tisztelettel ellen-
keznének, 's a' Constitúziós systemára
nézve kedvezők volnának. Különbön meg-
tudhatják 's bizonyosok lehetnek affelől,
hogy én, mihelyest valami efféle felől leg-
kissebb tudósítást veszek, az illy házat
azonnal bezáratom, mellyen kívül azon
büntetések is el fognak következni, mel-
lyek az illy esetekre vagynak határozatva.

5) A' familiáknak atyjaik is felelni tar-
toznak azon gyanus társaságokért 's vét-
kes beszélgetésekért, mellyek az ő házaik-
ban tartatnának, és azon lázszató ének-
lésekért is, mellyek nállok eléfordul-
hatnának. Azért is megbüntettetnek, hogy
ezeket teljes hatalmuk szerént megakadá-
lyoztatni nem iparkodtak, ámbár magok
semmi részt nem vettek is ezekben.

6) A' Fertályok' Biztosai 's a' Politziá-
nak minden felvigyázóji és Ágenséi szo-
ross felelet alatt végrehajtani tartoznak
ezen rendeléseket.

A' bűnösök ne hízelkedjenek magok-
nak azzal a' reménséggel, hogy az efféle
bűnhedéseket büntetetlenül követhetik-el:
hanem győzöttessenek-meg állandóul affe-
lől, hogy a' tiszti kar szemesen vigyáz rea-
jok, hogy az ő lépéseikre mindenütt ész-
re vehetetlen vigyázat van, hogy ők szem-
betűnés nélkül üldöztetnek, hogy minden
szavaik hallattatnak, 's az ő legeltitköltabb
tanácskozásaik világosságra hozattatnak.
Minden jó alattvaló megkülömböztetett szol-
gálatot mutat Király Ó Felségéhez 's a'
házához, ha ezen elfajult embereknek mes-
terkedéseiket és azon útakat módokat a'
Politziának bejelenti, a' mellyek ezen ösz-
szeesküvéseknek felfedeztetésekre vezérlő
eszközül szolgálhatnak.

Reszkessenek a' Legitimusság' hűség-
telen ellenségi, 's mutassak bizonyos je-
leit bankodássolknak, ha azt akarják, hogy
semmivé ne tétetessenek.

Költ Barcellónában Oct. 2-kán 1824-ben.

„Ortiz Manuel.

Azt írják Valencziából, hogy a' ma-
ga revolúziós mesterkedéseiről esmeres
Marchonchini egy revolúziós csop-
ortal September' 27-kén Deniához kiszál-
lott, 's városra rea ütött 's az ott lévő
Kommandánst fogságra tette. Mondják,
hogy Fr. Generális Bassecourt Valencziá-
ból a' revolúziósok ellen útnak indult,
's őket, ha előtte megállanak, meg fogja
támodni.

Bilbaóban is rendeletlenségelt' for-
dultak elé September 29-kén, 's a' tarto-
mány Fő Deputátussa Marquis Villariás
's ennek titoknokja, nagy gorombaságok-
kal illetettek.

Kadixból Sept. 26-kán írják, hogy oda
nagy figyelmetességgel várattatnak a' S.
Fernándó és Vigarena nevű hajók, mel-
lyek a' kereskedőkre nézve nagyon neve-
zetes terhekkel Port-Mahonhoz megérkez-

vén, ott már a 'Contumazia' idejét is elöltötték, 's csak az Algíriai prédáló háloktól való féltékben nem folytathatják ezesseket Riádx felé. A' kereskedők, kik ezen hajóknak terbeikben részesek, már több rendbéli tanácskozást tartották, hogy miként segíthetnének a' dolgon.

A' Király megszabadulásának innepét October' 1-ső napján, Madridban minden ott találtató Spanyol seregeknek nagy musztrája által inneplették-meg, 's estve a' város is megvilágosított.

Escuriálban ugyan ezen napon nagy hálaadó innep tartatott a' Királyi familiának jelenlétében, 's délben a' Királynál udvarláson voltak az ott lévő Követek, Ministerek, és fő rangú tisztviselők.

Ezen nap, Oct. 1-ső napja, arról is nevezetessé lett Escuriálban, hogy a' Királyi ügy nevezett Önkéntvállalkozott katonaságnak azon hat Kompániájából való tisztok, a' mellyek különös megtiszteltetésből a' végre rendeltettek vala ide, hogy az ez napi pompákon a' Királyi Udvarban szolgálatot tegyenek, mindnyájan a' Király' kezének megcsókolására bocsáttattak, a' melly megtiszteltetés (így szoll a' Madridi Gaceta) az egész országban találtató K. Önkéntvállalkoztatkat hálaadásra indíthatja, minthogy az említett 6 Kompániák mind ezeknek képviselőik voltak jelen, a' megtiszteltetésben, a' melly pompák után valamint minden nagy rangú emberek, Ministerek, Követek 's egyebek, a' kik Madritból Escuriálba gyülekeztek vala, úgy az említett 6 Kompániák is 4-dikben mind vissza takarodtak Madridba, hol a' Franciaia őrző sereg most 9100 emberekből áll.

Nagy Britanniá.

Az Ánglus Országlószék Napkeleti Indiában Calcuttában Indus-Seminá-

riumot állott-fel, a' hol valamint Indus nyelven úgy Ánglus nyelven is mindenféle tudományok taníttatnak, és a' tanulók nagy jutalmak által buzdíttatnak.

Nem olly régen Hátulsó Indiában egy Singapore nevű Colóniát vásárlottak az Ánglusok Malaccának éppen a' déli fokán. Ez akkor esupa pusztaság vala, 's egy pár esztendők alatt olly virágzóvá lett, hogy most 15,000 emberekre telik a' lakosok' száma. Ők ott szabad Státust és szabad kikötőhelyet állítottak-fel. Az első ott-letelepedett Európai emberek' száma csak 70-re telik, kik között 23 aszszony személyly találtatik. Ezeknek katona segédjeik nem voltak többen 500-nál. A' már most ott együtt lakó 15,000 emberek között találtatnak: Örmények, Arabsok, Indusok, Malayok, Buggézek, és Chinaiak, a' kik már most minden szomszéd nemzetekkel milliókra telő kereskedést folytatnak. Az utóbbi esztendőkbén 100 hajók fordultak ott meg Celebes nevű és egyéb Napkeleti szigetekről, mellyek nagybárá mind fegyvert és egyéb lövéshez kívántató szereket raktak-fel és vitték-el onnét. Chinából 2000 emberek érkeztek-meg, kik mind Singaporeban akarnak letelepedni.

Australában is nagy intézeteket tétet az Ánglus Országlószék. A' Van-Dimes földjén szárazon és vízen való készületek vagynak munkába vétetelve a' vizeknek belső és a' tenger felé való kifolyások' vizsgálására. Egy új várost is kezdtek építeni, melynek Richmond a' neve, úgy egy Bänköt és egy Fő Itélőszéket 's egyéb efféléket. Majd minden féle Európai gyümölcsöt természet a' Colonia. Az 1825-béli szüret nagyon jó volt. A' gyapjúnak finumittatása végett mostanság is nagy számú Merino-juh-nyáját vittek oda.

A' népesség is nagyon nevededik a' számkivetésképpen oda szállítottó személyek által és a' természeti szaporodás által, minthogy a' házasodás is szint úgy

módban van mint másutt. Nem régen is 160 személyekből álló szállítványindítotak oda útnak, a' kik mind aszszony személyek voltak. A' bévett rendtartás ezen személyekre nézve az, hogy mikor egy ilyen szállítvány megérkezik, ezt a' Plántás-gazdag már előre nagyon varjak, hogy őket magokhoz szolgálatra vegyék. Ugyan felettébb elvetemedett aszszony személynek kell annak lenni, a' ki megérkezése után Sidneynben vagy másutt a' Van-Dimens földjén azonnal szolgálatot nem kap.

Nevezetes jelenés most nem csak Angliában, hanem mondhatjuk, hogy a' nagy világon, Cochrane nevű Kapitány, ki arról nevezetes, hogy szüntelen utazik gyalog. A' mult Augustus 8-kán Barbados szigetére szállott-ki, a' honnét Déli Amérikába által evezni, 's azután gyalog nem csak a' világnak ezen nagy részét egészen beútni, hanem az Andes hegyekre is felmenni szándékszik.

Az aszszonyi Historiákban méltó helyet érdemel a' következő történet. Margatében az Anglus tenger partnál valami ferdő helyen Oct. 5-dikén egy kisded hajót szemlélték-meg, a' melly valami egy mért földnyi távolságról bizonyos jeleket adott. Ezen jeladások után nem soká egy halász csajka a' part mellől kivezett, 's minckutánna a' hajóhoz ért, annak egy ifjú leányzót által adott. A' halász csajka ezzel vissza tért az Anglus parthoz, a' másik hajó pedig, minden vitorlákat szélnek eresztvén elevezett a' Franczia partok felé Calaishez. A' leány csak néhány szempillantatok előtt egy posta kocsin egyesegyedül érkezett vala Margatébe.

Német Ország.

A' gőz-hajó nagyon kezd lábra kapni Európa' belső részein is. A' Bavariai Max József, nevűnek készítésére Bavariai Király O' Felsége 20 esztendőig tartó pri-

vilegiumot adott, és ez Oct. 5-dikén beesättatott-le a' Fridrikrafeni építő műhelyből: Egy Wilhelm nevű Würtembergi gőzhajó hat hetek-alatt útnak indúl. Egy Badenihez most tételnek a' Bodeni tón a' készületek. Ezek mind hárman terehszállításhoz vagynak alkalnasztatva, de találtatik rajtok egy-egy szép szoba is az útasok számára. Megjegyzésre méltó, hogy mind ezekre a' három rendbéli gőz-hajós intézetekre Churek Eduard Úr, az Amerikai egyesült Státusoknak Francia országban lévő Consúlja adta az első mozdulást 's ezen egész intézetnek ő a' fő végrehajtója a' nevezett tón.

Újabb Tudósítások.

Angliában Manchester városában olly dolog történt Oct. 13-kán, melynek olvasására vagy hallására reszket az emberi érzékenység. Gough nevű fabrikásnak főnö épületében, melybe közönségesen 250 személyek nagyobbára gyermekek dolgoztak, a' mondott napon is össze gyülekezvén, 10 óratájban, mikor már legnagyobb munkában voltak, a' hét emeletű épület egy pillanatban össze roskadt, 's minden benne lévőket oda temetett. Egy vas-gerenda tört ketté, tudniillik a' mi nyelvünk szerént az a' mestergerenda, melyen a' 4-dik emelet (Stock) feküdt, 's e' miatt az egész épület úgy összeomlott, hogy a' felsőbb 6 emeletek a' legalsót is, sőt a' pinczét is beszakasztották. Az épület helyén már most csak egy téglákból, machinadarabokból, 's a' mi legrettentőbb holt vagy összszecsonkult férjfiakból, aszszonyokból 's gyermekéből álló halom szemléltetett, a' melynek larmájára össze szaladott nép, ásóval kapával neki esvén, 's nem soká a' belső részekre bejutván, melly tekintetett vala az összszezaggattalott emberi testdarabokat, összszezúzatott holt testeket, szemlélni! Az anyak gyermekeit,

a' gyermekeik, ezek az ő szülőik, a' férjfiak feleségeik után kiáltoztak. A' tudósításnak elindulásakor már 19 holt testet húztak volt ki. A' megsebesedettek száma igen nagy.

B é c s.

Császár és Király Ő Felsege Oct. 27-dikén költ F. Kabinéti írása által, Báró Stipsicz József Urat, Cs. K. Lovasság' Generálisát 's az Udvari Hadi Canczellaria' Vice-Elölülőjét, az ő éppen ötven esztendőktől fogva külömbkülömb hivatalokban buzgósággal és hűséggel tett szolgálataival való különös meglegedésének megbizonyításául, az Austriai Császári Leopold Rendszer Nagy-Keresztjével méltóztatt, minden taksafizetésnek kívánása nélkül, megajándékozni.

Császár Ő Felsege méltóztatott a' Bavariai Sophia Királyi Princzaszszonyhoz Fő Udvarimesterré nevezetett Gróf Széchényi Lajos Cs. K. Camerarius Urat, a' Cs. K. Valóságos Titkos Tanácsosi méltósággal is minden taksafizetés nélkül megajándékozni, ki is az ezen hivattal összekötött hitet Oct. 14-kén tette-le az Ő Felsege' kezébe.

A' Monachiumból érkezett tudósítások szerint, Ferencz Károly Ő Cs. K. Fő Herczégsege Oct. 25-kén, Bavarus Király Ő Felsege 29-kén, Királyné Ő Felsege pedig a' Menyaszszony Ő K. Herczegaszszonyaságával, 30-kán szándékoztak Bécs felé útnak indulni, a' hova Király Ő Felsege Nov. 1-ső napján, Királyné Ő Felsege pedig Menyaszszony Ő K. Herczegaszszonyaságával 2-dikán szándékoztak megérkezni.

Felseges Urunk parancsolatjára a' Chablési Herczegné Mária Anna Carolina halálára nézve, a' Fels. Császári Udvarnál Octob. 24-dik napjától fogva 10

napokig minden változás nélkül való gyászvetetett fel.

Az Austriai első Tűzbátorságosító társaság' Alttzionáriusai Sept. 17-kén tartott gyűlésekben Baró Eskeles Bernhard Urat voksok' többsége által a' társaság' előlülőjévé választottak.

Magyar Ország.

Azon Korház, melyről közlelőbből említettük, hogy annak talpkövét T. N. Posony Vármegye Fő Ispánya nagy méltóságú Gróf Pálffy Leopold Ő Excellenja Nagy Szombathban Oct. 4-dikén tette-le annyival inkább méltó a' közönséges figyelemre, hogy ez hazánkban a' milyen ritka, oly nagy reménsséggel biztató történet. Már eddig is szép ajánlások tétettek az intézetnek fenntartására, 's bizonyval nagy gyarapodását lehet remélenünk, úgy hogy a' melly most az ott készült kápolnán, és a' betegek gondviseléséhez tartozó tagok lakasan kívül 26 betegnek, és négy eszelősöknek elfogadásához vagyonal-kalmaztatva, idővel nagyobbra nevelkedhetik; minelutánna arra nem csak bővséges hely találtatik, hanem a' talp falak már is a' szerént alkalmaztattak, hogy bőrite-ni lehessen.

A' most fenn álló épület az Építő Mester Grim Úrnak rajzolatja szerint, az ott találtató tágos kerttel egygyütt a' Bécsi Lythographiai Institutumban kinyomtatott, 's a' gyűlés alkalmatosságával a' Karok, és Rendek között kiosztattatott. Az épület homlokának közepén, a' hol a' Kápolna van, e' következő irás vörös márványba vagyon bemetszve:

„Aegritudine, gravatis, Provinciae, Posoniensis, Humanitas, hoc asyllum aperuit.“